

การศึกษาดูการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษา เขตรอบครัวต่อภาระในการดูแลของผู้ดูแล
ผู้ไปจิตเวชในชุมชน สกเนื่อนเมย์ตำบลดง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

นางสาวบุษยา คำคำ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON BURDEN OF
CARGIVERS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, TALUK
PRIMARY CARE UNIT, SAPPAYA DISTRICT, CHAINAT PROVINCE

Miss Budsaya Dumkum

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

บุญยา คำคำ : การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว ต่อภาระในการดูแล
 ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน สถานีอนามัยตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
 (A STUDY OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON BURDEN
 OF CARGIVERS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, TALUK
 PRIMARY CARE UNIT, SAPPAYA DISTRICT, CHAINAT PROVINCE)

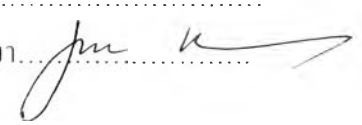
อ. ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. เพ็ญภา แดงล้อมบุษย์. 144 หน้า.

การศึกษานี้เป็นการดำเนินโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาระ
 ในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน สถานีอนามัยตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
 ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท
 ในชุมชนในเขตความรับผิดชอบของ สถานีอนามัยตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
 ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
 การศึกษาคือ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว โดยใช้แบบวัดภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท
 ของ นพรัตน์ ไชยธานี (2544) ทำการวัดก่อน และหลังการใช้โปรแกรม เป็นเวลา 1 สัปดาห์
 เครื่องมือกำกับการศึกษาคือ แบบทดสอบความรู้ของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท และแบบ
 วัดการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายได้แก่
 การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของ
 ภาระการดูแลก่อนและหลังดำเนินโครงการ โดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test)

สรุปผลการศึกษาดังนี้

ค่าคะแนนภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน ทั้งโดยรวม และ
 รายด้านคือ ภาระเชิงปรนัยและเชิงอัตนัย หลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารายครอบครัวต่ำกว่า
 ก่อนใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=8.74,
 11.85 และ 20.59 ตามลำดับ) ผลการศึกษานี้ชี้ว่าการนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการลดภาระการดูแล
 ผู้ป่วยจิตเภทที่บ้านควรให้สมาชิกในครอบครัวได้เข้าใจ มีส่วนร่วม และให้การสนับสนุน
 เพื่อส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยต่อไป

สาขาวิชา..... การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....ลายมือชื่อผู้บันทึก.....
 ปีการศึกษา.....2550 ..

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4977805636: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: FAMILY PSYCHOEDUCATION / CAREGIVING BURDEN /

CAREGIVER / SCHIZOPHRENIC PATIENT

BUDSAYA DUMKUM: A STUDY OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON BURDEN OF CARGIVERS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY. TALUK PRIMARY CARE UNIT .SAPPAYA DISTRICT. CHAINAT PROVINCE

ADVISOR: PENNAPA DANGDOMYOUTH, RN, Ph.D.

The objective of this independent project study was to compare caregivers' burden of schizophrenic patients in community, Taluk Primary Care Unit, Sappaya District, Chainat province, before and after the utilization of family psychoeducation program. The sample of 20 caregivers of schizophrenic patients who met the inclusion criteria were recruited. The instrument utilized in this study was a family psychoeducation program. The caregiver's burden instrument measured by Chichomni (2000) was used before and one week after intervention. The questionnaires were self-tested about the knowledge of caregivers. Frequency, mean, standard and dependent t-test were used to analysis in data.

Major findings were as follows:

The total score as well as objective and subjective domain of caregiving burden of caregivers of schizophrenic patients after using the family psychoeducation program was significantly lower than before the program at $p=.05$ ($t=8.74, 11.85$ and 20.59). This study suggests that a family psychoeducation program could decrease caregivers' burden of schizophrenic patients at home by educating family members to understand, participate and support the family caregivers to get the most family care in the future.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing. ...Student's signature.....
BUDSAYA DUMKUM

Academic year ... 2007

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งทางการศึกษา ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. เพ็ญภา แดงค้อมบุทท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ในการศึกษาครั้งนี้ที่ทำให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนเป็นกำลังใจ เสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มิให้และขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และนางสาวอัญชลี ศรีสุพรรณ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งกำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ขอขอบคุณกรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนการศึกษาจนจบหลักสูตร ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลสรรพยา สาธารณสุขอำเภอสรรพยา อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถานีอน เมย์คำบตตลูก อำเภอสรรพยา ที่ให้โอกาสศึกษา และอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเ็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความรู้เกี่ยวกับโรคจิตเภท	15
ภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท.....	25
การพยาบาลเพื่อลดภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่บ้าน.....	32
การให้สุขภาพจิตศึกษา	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	48
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	72

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	105
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	107
ภาคผนวก ง กระบวนการรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภท สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ผู้ป่วยจิตเภทและสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทหลังการใช้โปรแกรม สุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว	138
ภาคผนวก จ ใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วม ในการศึกษา.....	141
ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แผนการทำกิจกรรมตามโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษารอบครัว	61
2	จำนวน และ ร้อยละของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ และความสัมพันธ์กับผู้ป่วย	74
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตรายครอบครัว จำแนกตามรายด้าน และ โดยรวม.....	76
5	คะแนนภาวะเชิงปรนัย ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลัง การใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตรายครอบครัว จำแนกตามรายข้อ	77
6	คะแนนภาวะเชิงอัตนัยในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลังการ ใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตรายครอบครัว จำแนกตามรายข้อ	78
7	ค่าเฉลี่ยของคะแนนการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท	79
8	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภท สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ผู้ป่วยจิตเภทและสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทหลังการใช้โปรแกรม สุขภาพจิตศึกษารายครอบครัว	138